

VERKIEZINGSPROGRAMMA
GEMEENTE STADSKANAAL 2018-2022

**RUIMTE AAN DE
SAMENLEVING**

**De keuzes van het CDA voor de
gemeente Stadskanaal**

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1 Christen Democratisch Appèl	3
1.2 Ruimte aan de samenleving.....	3
2. Familie en gezin.....	4
3. Zorg en welzijn.....	5
4. Sterke samenleving	6
4.1 Vitale dorpen	6
4.2 Veiligheid in de buurt	7
4.3 Ondersteuning van vrijwilligers	8
5. Duurzaamheid	9
6. Eerlijke economie	10
7. Sterke lokale overheid	12

1. Inleiding

1.1 Christen Democratisch Appèl

Het CDA is een open, christendemocratische volkspartij. Wij gaan uit van een christelijke mens- en maatschappijvisie waarbij de Bijbel onze inspiratiebron en leidraad is. Bij ons staat de gemeenschap van mensen centraal. Mensen zijn betrokken bij hun buurt, dorp, gezin, school, kerk en sportvereniging. Dat biedt draagvlak voor het samenleven in een buurt of een dorp. Het CDA wil een degelijke en betrouwbare politieke partij zijn, die nieuwe wegen inslaat waaraan altijd vaste waarden ten grondslag liggen.

Het CDA vindt de rechtsstaat een onmisbare voorwaarde voor de bescherming van de menselijke waardigheid. De overheid heeft tot taak samenleven mogelijk te maken. Daarom moet de overheid streng en betrouwbaar zijn in het stellen van heldere grenzen en het bestrijden van onrecht. Wij zetten in op betrokken inwoners die de onderlinge verbondenheid binnen de maatschappij versterken. Wie geraakt is door het lot van de ander, kan niet anders dan in beweging komen. In alle vormen van hulp door de overheid moet de menselijke maat zichtbaar en voelbaar zijn.

Zorg voor de schepping en onze cultuur vraagt dat we verder kijken dan onze eigenbelangen en onze eigen tijd. Het CDA ziet dit als zijn plicht vanuit het besef van verbondenheid tussen de generaties. Wij moeten beschermen wat van waarde is met het doel een betere wereld en samenleving door te geven.

1.2 Ruimte aan de samenleving

‘Ruimte aan de samenleving’ is het motto van het verkiezingsprogramma 2018-2022 van het CDA in de gemeente Stadskanaal. Bij onze keuzes staan centraal de thema's familie en gezin, zorg en welzijn, sterke samenleving, duurzaamheid, eerlijke economie en sterke lokale overheid.

Politiek en bestuur zijn voor ons geen doelen, maar middelen. Het zijn instrumenten om zaken in de lokale samenleving voor elkaar te krijgen. Wij hebben duidelijke standpunten over de toekomst. We benadrukken gemeenschappelijk belang en respecteren onderlinge verschillen. Daarom vinden wij samenwerking met en ruimte geven aan de lokale gemeenschap van groot belang om gezamenlijke doelen te bereiken.

2. Familie en gezin

Families en gezinnen vormen het fundament van onze samenleving. Voor het CDA is elk gezin van waarde. Christendemocraten geloven dat elk mens naar Gods beeld is geschapen. Daarom is elk mens waardevol en verdient respect.

Binnen families en gezinnen zien we naar elkaar om, geven we en ontvangen we mantelzorg. Mantelzorg begint vaak in gezins- of familieverband. Daarnaast zijn veel mensen in de weer als mantelzorger voor burens, vrienden en kennissen. Mantelzorgers verdienen waardering en bij intensieve mantelzorg ook vervangingsmogelijkheden.

De invloed van de gemeente op onderwijs is beperkt. Wel speelt de gemeente een rol bij de voorschoolse opvang in peuterspeelzalen.

In gezinnen doen zich soms enkel- en meervoudige problemen voor. Ook individuele jongeren en ouderen kunnen ontsporen. In die gevallen kan het Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid hulp bieden.

Elk kind verdient een veilige en uitdagende leefomgeving waar het kan spelen en zich kan ontwikkelen. Speelmogelijkheden in de directe woonomgeving zijn belangrijk. Deze moeten zijn afgestemd op de leeftijden van kinderen die in de buurt wonen. Er zijn nog te veel kinderen die vanwege de financiële situatie thuis niet mee kunnen doen aan buitenschoolse activiteiten, sport of culturele activiteiten. Dit beperkt deze kinderen in hun sociale en emotionele ontwikkeling. Organisaties als Stichting Leergeld, Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds zorgen ervoor dat alle kinderen kunnen meedoen. Want nu meedoen, is straks meetellen. Er zijn nog te veel kinderen die van deze mogelijkheden geen gebruik maken.

Het CDA wil dat de gemeente:

- De jaarlijkse financiële waardering van mantelzorgers voortzet.
- Vervanging van intensieve mantelzorgers mogelijk maakt.
- Peuterspeelzalen financieel blijft ondersteunen en deelname door kinderen bevordert.
- Het subsidiëren van het Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid voortzet.
- Speelmogelijkheden in woonbuurten realiseert of handhaaft en deze afstemt op de leeftijden van de kinderen in de buurt.
- De bekendheid van de ondersteuningsmogelijkheden voor deelname van kinderen aan buitenschoolse activiteiten, sport of culturele activiteiten vergroot, in samenwerking met organisaties die deze mogelijkheden bieden.
- Stichting Leergeld, Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds structureel subsidieert.

3. Zorg en welzijn

Het Rijk heeft veel taken binnen het sociale domein overgedragen aan gemeenten. Het gaat om jeugdzorg en de zorg aan langdurig zieken en ouderen. Vanwege de dynamiek van deze overdracht blijven deze taken voortdurend om aandacht en daar waar nodig sturing vragen.

Zorg moet voor iedereen binnen onze maatschappij bereikbaar zijn. Daarom moeten ook voor de zwakkeren in onze samenleving goede en betaalbare voorzieningen beschikbaar zijn.

Wij pleiten voor goede thuiszorg en waardevolle dagbesteding. Hierbij is het van belang om te kijken naar vernieuwend aanbod van faciliteiten en burgerinitiatieven.

Goede zorg- en welzijnsvoorzieningen, bijvoorbeeld buurt- en dorpshuizen zijn nodig voor het verbeteren van sociale contacten en het tegengaan van eenzaamheid. Daarom is het van belang dat deze voorzieningen op wijk- en dorpsniveau aanwezig zijn. Bij het organiseren van activiteiten in deze voorzieningen gaat het om het inschakelen van zowel professionele hulp als familie, burens en vrienden.

Het komt voor dat inwoners moeite hebben om zorg- en welzijnsorganisaties op te zoeken, in te schakelen, te vinden of te bereiken. Afstemming tussen organisaties en gezamenlijke informatie zijn van belang. Wijkteams, huisartsen, kerken en scholen spelen hierbij een rol.

Het CDA wil dat de gemeente:

- Regelt dat zorgverlening tevens voor de zwakkeren in de samenleving bereikbaar is.
- Het aanbod van faciliteiten en burgerinitiatieven voor zorg en welzijn stimuleert en ondersteunt.
- De aanwezigheid van zorg- en welzijnsvoorzieningen en de organisatie van activiteiten op wijk- en dorpsniveau bevordert.
- De afstemming over taken, bereikbaarheid en samenwerking van zorg- en welzijnsorganisaties met en tussen wijkteams, huisartsen, kerken en scholen bevordert.

4. Sterke samenleving

Wij werken aan sterke buurten, wijken, kernen en dorpen. Zo willen wij een samenleving bevorderen waar alle mensen zich veilig en thuis voelen, opdat ze weten dat er altijd iemand is die naar hen omkijkt. Niemand staat er alleen voor. Een sterke samenleving van betrokken gemeenschappen is gebouwd op saamhorigheid en gedeelde verantwoordelijkheid. Binnen een krachtige gemeenschap hebben mensen invloed op hun eigen leefomgeving. Een sterke samenleving laat meer ruimte voor eigen keuzes. Dat betekent meer zeggenschap voor inwoners zelf.

4.1 Vitale dorpen

Het CDA houdt vast aan de ambitie: "de gemeente Stadskanaal is een excellente woongemeente!" Belangrijke voorwaarden hiervoor zijn de aanwezigheid en de kwaliteit van voorzieningen. Denk bijvoorbeeld aan Theater Geert Teis, de kunstenschool Zuid Groningen, de openbare bibliotheek, de multifunctionele accommodaties, onderwijs- en sportvoorzieningen. 'De Spont' heeft niet voldoende capaciteit om het sporten van verenigingen die op een sporthal zijn aangewezen, mogelijk te maken. Het CDA pleit voor het realiseren van een (nieuwe) sportvoorziening die hierin kan voorzien.

Het CDA pleit voor samenwerking tussen de gemeente, woningcorporaties, ontwikkelaars, en zorginstellingen om inwoners te helpen aan betaalbare en geschikte woonruimte. Voor huisvesting van ouderen vindt afstemming met de ouderenbonden plaats.

Voor de bewoners van wijken en dorpen is leefbaarheid belangrijk. Het CDA vertrouwt erop dat de bewoners zelf bijdragen aan het schoon, heel en veilig houden van hun dorp en wijk. Leefbaarheid betreft ook voorzieningen voor wijk- en dorpsactiviteiten. Het CDA vindt de kwaliteit van voorzieningen belangrijker dan de hoeveelheid voorzieningen. De ervaring leert dat wijkgericht werken bijdraagt aan de leefbaarheid van wijken en dorpen. Intensieve samenwerking tussen wijkraden, organisaties voor plaatselijk belang, woningcorporaties, onderwijs-, welzijns-, zorginstellingen, kerken, sportverenigingen en politie is noodzakelijk.

Wijkraden en organisaties van plaatselijk belang zijn de belangenbehartigers en vertegenwoordigers van wijken en dorpen. Bovendien nemen zij vaak het initiatief bij allerlei activiteiten en fungeren zij als basis om de leefbaarheid en de wijken en dorpen te bevorderen.

Een belangrijke voorwaarde voor kwaliteit van wonen en werken is de beschikbaarheid van goed internet. Snel internet draagt bij aan de leefbaarheid en de economische vitaliteit van het platteland. Voor het gebruik van het internet wordt de digitale vaardigheid voor met name ouderen gestimuleerd.

De gemeente Stadskanaal bestaat deels uit Westerwolde en deels uit Veenkoloniën. Beide gebieden hebben hun eigen cultuurhistorische waarde.

Het CDA wil dat de gemeente:

- Een (nieuwe) sportvoorziening realiseert die het capaciteitsprobleem van 'De Spont' oplost.
- Medewerking verleent aan initiatieven van woningcorporaties om de woonlasten voor huurders te beheersen door duurzaamheidsmaatregelen.
- Medewerking verleent aan het uitbreiden of verbouwen van bestaande woningen om deze geschikt te maken voor passende woonvormen.
- Wijkgericht werken voortzet.
- Wijkraden en organisaties voor plaatselijk belang moreel en financieel ondersteunt en niet bezuinigt op hun waarderingssubsidies.
- Efficiënter gebruik van aanwezige accommodaties stimuleert.
- De Stichting Snel Internet ondersteunt en faciliteert bij de realisatie van glasvezelverbinding in buitengebieden.
- De digitale vaardigheid voor met name ouderen stimuleert.
- De cultuurhistorische waarde van Westerwolde en Veenkoloniën goed beheert.

4.2 Veiligheid in de buurt

Veiligheid is een fundamenteel recht voor elk mens. De overheid heeft als enige het recht om dwangmaatregelen te nemen voor waarborging van de veiligheid in de samenleving. Niettemin vindt het CDA maatschappelijke veiligheid een zaak van iedereen. Dit hangt samen met de sociale verantwoordelijkheid die mensen in hun eigen omgeving nemen. Wij zijn ervan overtuigd dat inwoners bereid zijn deze rol te vervullen, mits de gemeente haar veiligheidsbeleid serieus uitvoert. Het veiligheidsbeleid voor de gemeente Stadskanaal richt zich met name op veilig wonen en veilig verkeer.

Voor de horecavoorzieningen gelden geen sluitingstijden. Het komt regelmatig voor dat inwoners en ondernemers hiervan overlast ervaren. Het CDA is voor het instellen van sluitingstijden.

Het CDA wil dat de gemeente:

- De openbare orde en veiligheid handhaaft in samenwerking met politie en justitie.
- Het gemeentelijk verkeersveiligheidsprogramma voortzet waaraan iedereen kan deelnemen om veilig gedrag in het verkeer te bevorderen.
- Ervoor zorgt dat wijk- en dorpsagenten en stadswachten daadwerkelijk zichtbaar en actief zijn in wijk of dorp.
- Horecaondernemers, winkeliers, ondernemers, scholen, wijkraden, plaatselijke belangorganisaties, woningcorporaties en welzijnsinstellingen betreft bij haar veiligheidsbeleid.
- Uitbreiding van het aantal verkooppunten van softdrugs niet toestaat en gebruik van soft- en harddrugs op straat voorkomt en bestrijdt.
- Het ingezette beleid tot vermindering van alcoholgebruik continueert. Beleid ontwikkelt voor het instellen van sluitingstijden voor horecavoorzieningen.

4.3 Ondersteuning van vrijwilligers

Voor het CDA zijn vrijwilligers het cement van de samenleving. Wij willen dat de gemeente initiatieven van inwoners ruim baan geeft. Dit kan soms door financiële ondersteuning. In veel gevallen moet de gemeente los durven laten in plaats van initiatieven over te nemen. Door samenwerking tussen vrijwilligers en gemeente wordt het geheel meer dan de som der delen. Er moet een balans zijn tussen de verantwoordelijkheid van de gemeente en de betrokkenheid van inwoners.

Vrijwilligers, mensen die zich met hart en ziel inzetten voor een ander, vormen een onmisbare schakel in de binding en leefbaarheid van onze dorpen, wijken en buurten. We zien steeds vaker dat vrijwilligers(-organisaties) publieke taken overnemen en nieuwe vormen bedenken van dienstverlening voor hun gemeenschap. De gemeente kan veel doen om vrijwilligerswerk makkelijker en leuker te maken. Wij willen de slagkracht van verenigingen en organisaties vergroten door minder bemoeienis van de gemeente en minder beperkende regels.

De betrokkenheid van vrijwilligers verandert. Het wordt steeds lastiger om mensen structureel aan verenigingen te binden. De gemeente moet randvoorwaarden creëren waaronder het brede vrijwilligerswerk kan floreren, binnen de ruimte van wet- en regelgeving. Het CDA wil zich inzetten om jongeren meer te betrekken bij vrijwilligersactiviteiten. Maatschappelijke stages kunnen jongeren motiveren om mee te doen.

Het CDA wil dat de gemeente:

- Bij initiatieven vanuit de samenleving actief meedenkt over realisatiemogelijkheden.
- Streeft naar een goede verhouding tussen de noodzakelijke veiligheidseisen en de hoge regeldruk voor de organisatoren van activiteiten en evenementen.
- Voorwaarden schept om vrijwilligers zo verantwoord mogelijk te laten functioneren.

5. Duurzaamheid

Rentmeesterschap is één van de uitgangspunten van het CDA. Dit betekent, dat we de wereld beter en mooier willen doorgeven aan volgende generaties.

Hierbij is duurzaamheid gedefinieerd dat wij bij de invulling van ons leven nu rekening houden met het leven in de toekomst. Een belangrijk voorbeeld van duurzaamheid is de omslag naar een lager energieverbruik door allerlei energietransities.

De gemeente kan een belangrijke bijdrage leveren aan het terugdringen van het gebruik van fossiele grondstoffen en het verminderen van de CO₂-uitstoot. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie naar haar inwoners en ondernemers. Het CDA pleit voor het uiterlijk in 2025 energieneutraal maken van alle gebouwen die de gemeente in eigendom heeft. Daarnaast vindt het CDA, dat de gemeente schoolbesturen moet stimuleren hun gebouwen energieneutraal te maken. Bij veel gebouwen is het plaatsen van zonnepanelen een goede optie. De gemeente benut haar goede relatie met het bedrijfsleven om ondernemers te laten investeren in duurzaamheidsmaatregelen.

Het CDA is voor continuering van de duurzaamheidslening. Woningeigenaren kunnen met een goedkope financiering duurzaamheidsmaatregelen aan hun woning laten uitvoeren. Het CDA pleit voor een provinciale subsidieregeling, die het vervangen van asbestdaken door daken met zonnepanelen bevordert.

In 2018 ontwikkelt de gemeente ruimtelijk beleid over de aanleg van grootschalige zonneweiden. Een belangrijk criterium is, dat een zonneweide moet passen in de landschappelijke omgeving. Het CDA is het eens met de visie van de provincie Groningen, dat er geen ruimte is voor grote windmolens in de gemeente Stadskanaal.

De gemeente is verantwoordelijk voor het inzamelen van afval en heeft contracten met bedrijven die het afval halen en transporteren. Bij afvalinzameling en -verwerking is het beleid van de gemeente gericht op het voorkomen van afval, het hergebruiken van afval als grondstof, het recyclen van afval en als laatste het verbranden van afval, zo mogelijk voor het opwekken van energie.

Het CDA wil dat de gemeente:

- Gebouwen die de gemeente in eigendom heeft uiterlijk in 2025 energieneutraal zijn.
- Schoolbesturen en ondernemers stimuleert hun gebouwen energieneutraal te maken.
- Het verstrekken van duurzaamheidsleningen continueert.
- Zich inzet voor een provinciale subsidieregeling voor de vervanging van asbestdaken door daken met zonnepanelen.
- Ruimtelijk beleid ontwikkelt over de aanleg van grootschalige zonneweiden.
- Bij afvalinzameling en -verwerking gaat om het voorkomen, het hergebruiken, het recyclen en tenslotte het verbranden van afval.

6. Eerlijke economie

Het CDA is voor een eerlijke economie waarin iedereen de kans krijgt om met zijn of haar talenten een eerlijk inkomen te verwerven. In een eerlijke economie houdt je rekening met je medemens en je leefomgeving.

Het Rijk heeft besloten taken op het gebied van werk en inkomen over te dragen aan gemeenten. Dit betekent onder meer dat de gemeente voor de opdracht staat om een groot aantal werknemers uit de Sociale Werkvoorziening te begeleiden naar reguliere banen. Deze nieuwe taak brengt forse financiële risico's voor de gemeente mee.

Bedrijven en maatschappelijke organisaties worden gestimuleerd om samen met onderwijsinstellingen opleidingen zo in te richten dat jongeren goed opgeleid op de arbeidsmarkt komen en werkgevers goed opgeleid personeel kunnen aannemen. Inzake initiatieven voor goed opgeleide werknemers voor de toekomst initieert de gemeente overleg tussen ondernemers, onderwijs en overheid.

Werken en ondernemen zijn van belang voor het verwerven van inkomen, een zinvolle dagbesteding en het ontwikkelen van de omgeving en jezelf. Hierbij is een goede balans tussen werk, rust en bezinning van levensbelang voor een gezond en waardevol leven. Daarom pleiten wij niet voor een 24-uurs-economie.

De gemeente heeft meerdere cultuurhistorische, landschappelijke en sportvoorzieningen die voor recreanten en toeristen aantrekkelijk zijn. Daarom zijn initiatieven van ondernemers die in recreatie en toerisme willen investeren, zeer welkom.

Werkgelegenheid vasthouden en creëren blijven van essentieel belang voor het welzijn van inwoners en de ontwikkeling van de gemeente. Om ondernemerschap en bedrijvigheid in onze gemeente aantrekkelijker te maken, pleiten wij voor minder regeldruk en snellere vergunningsprocedures. Vergunningverlening is maatwerk. Het vestigen van bedrijven moet aantrekkelijk zijn op bedrijventerreinen en in voormalige boerderijen. Een sterke landbouwsector is van levensbelang voor een vitaal platteland.

Voor een eerlijke economie zijn goede verkeersverbindingen en communicatie onmisbaar. Daarom pleiten wij voor goede treinverbindingen met Veendam en Emmen. Dit kan via het bestaande spoor. Het Mercurius Business Park is een ideale locatie voor bus- en treinstation met P&R.

Het CDA wil dat de gemeente:

- Mensen met een bijstandsuitkering ondersteunt bij een terugkeer op de arbeidsmarkt.
- Samen met ondernemers mensen uit de sociale werkvoorziening toe leidt naar regulier werk.
- Zich sterk maakt voor goed en degelijk vakonderwijs.

- (Agrarische) ondernemers mogelijkheden blijft bieden om hun bedrijf op een duurzame, toekomstgerichte manier te ontwikkelen door uitbreiding, verbreding of innovatie.
- De mogelijkheden die de omgeving biedt voor recreatie en toerisme optimaal benut en initiatieven van ondernemers op dat gebied ondersteunt.
- Zorg draagt voor een goede balans in het buitengebied tussen de agrarische sector, burgers en recreatie.
- Zich maximaal inspant om de treinverbinding met Veendam en Emmen te realiseren.

7. Sterke lokale overheid

Voor een financieel gezonde gemeente zijn een solide begroting en meerjarenraming noodzakelijk. De gemeente ontvangt veruit het grootste deel van de inkomsten van de rijksoverheid. Slechts een beperkt deel komt uit lokale heffingen en belastingen. Uitgangspunten van het CDA voor een gezond financieel beleid zijn zorgvuldigheid en gematigde lokale lasten. Bij zorgvuldigheid gaat het om een grote verantwoordelijkheid bij het besluiten over bestedingen, investeringen en voldoende weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's.

Heffingen voor dienstverlening door de gemeente zijn kostendekkend. Het gaat bijvoorbeeld om afvalstoffen- en rioolheffing en leges voor vergunningen. De tarieven van onroerendzaakbelasting(OZB) stijgen trendmatig.

De gemeente Stadskanaal moet van voldoende omvang zijn om haar taken professioneel te kunnen uitvoeren. Samenwerking kan, maar leidt in de regel tot ondoorzichtige verantwoording en besluitvorming. Daarom is herindeling naar grotere gemeenten noodzakelijk. Stadskanaal oriënteert zich opnieuw op herindeling. Hierbij zijn grenscorrecties niet uitgesloten.

De nieuwe omgevingswet biedt gemeenten de mogelijkheid om dienstverlening aan inwoners en ondernemers efficiënter uit te voeren. De gemeente Stadskanaal loopt hierin voorop en benut deze positie ten volle.

Inwoners en ondernemers hechten veel waarde aan goed onderhoud van grijs (wegen, paden, bruggen, sloten, vijvers, riolering) en groen (gras, bomen, parken). Het is waardevol wijk- en dorpsraden en ondernemersorganisaties te betrekken bij het vaststellen van de onderhoudsnormen.

Experimenten met het uitvoeren van onderhoud door bewoners van straten of buurten zijn goed voor de betrokkenheid van mensen bij hun woonomgeving. Daarbij kan ook overdracht van budgetten aan de orde zijn.

Om burgerparticipatie vorm te geven, komen plannen op diverse terreinen tot stand in samenspraak met inwoners en ondernemers. De beslissing over uitvoering en budgetten blijft liggen bij de gemeenteraad.

Het CDA wil dat de gemeente:

- Een gezond financieel beleid voert met inachtneming van zorgvuldigheid en gematigde lokale lasten.
- Zich opnieuw oriënteert op herindeling.
- Met behulp van de nieuwe omgevingswet de dienstverlening aan bewoners en ondernemers efficiënter uitvoert.

- Normen voor het onderhouden van grijs en groen in samenspraak met inwoners- en ondernemersorganisaties vaststelt.
- Experimenteert met het laten verrichten van onderhoud in woonwijken door bewoners van straten of buurten, inclusief de mogelijkheid van overdracht van budgetten en het beschikbaar stellen van gereedschap.
- In samenspraak met inwoners en ondernemers nieuwe plannen ontwikkelt.